

Idősoros vázlatos összeállítás a
TEMPLOMÉPÍTÉS
előkészítéséről és lefolytatásáról.

- 1914 április 2-án Horváth József c. prépost, ceglédi plébános, püspöki megbízott jelenlétében Kubinyi Endre üllői plébános filia - vezető elnökletével Horváth János az iskolaszék világi elnöke vezetésével nagyjelentőségű iskolaszéki gyűlést tartottak, melyen Balogh István kántortanító által vezetett, Rubes József gondnok és Sárítz Antala által is aláírt, jegyzőkönyv szerint meghallgatták a világi elnök előterjesztését.
- Ezután kimondták, hogy - ismerve Gyömrő hallatlan fejlődését és az üllői plébánia több mint ötezres katolikusa lelki ellátása miatt a gyömrői hívek hitéletének helyzetét, - különválni kívánnak Üllőtől és kérik az illetékes váci püspököt, hogy önállóságot adjon Gyömrőnek, s ide megfelelő lelkészt jelöljön ki.
- Július 2-án az anyaegyházzá alakulás jóváhagyása megérkezett s egyidejűleg kinevezte a püspök atya Bartoss Gézát a Jézus Szíve oltalmába ajánlott lelkészség élére.
- Augusztusban megalakult az egyháztanács Horváth János világi elnökkel az ötagú iskolaszék szervezetének megtartásával.
- Már akkor felmerült a falu és a katolikusok túlnyomó többségét jelentő telep közötti nagy távolság miatt a templomépítés gondolata.
- 1915-ben tájékoztak a lehetőségek felől. Kegyúr nincs, akinek kötelessége lenne gondoskodni a templomépítésről, az emberek szegények az adakozásra - különösen a háború miatt. Az egyházmegye sok hasonló település gondok miatt kiemelt támogatást adni nem tud.
- Elhatározták egy ideiglenes kápolna felállítását egyházi engedéllyel - a Mária-telepi elemi rk. iskolában. Az egyik tanterem végében oltárt állítottak fel Kármelhegyi Szűz Mária tiszteletére lett megáldva. Hét közben deszkafallal volt eltakarva. Kezdték idejárni az idősebb hívek.
- 1916-ban a község felajánlotta a Piac téren 600 négyszögöles telkét templomépítés céljára. Az egyházi hatóság elfogadta, de a megyei hatóság nem hagyta jóvá.
- 1917-ben minden marad a régiben, csak a vallásukat gyakorlók száma csökken. A hitélet felvirágoztatására van szükség, ehhez pedig templom kell.
- 1918-ban megalakul a "Jézus Szíve Templomépítő Egyesület", melynek alapszabályát a püspök még abban az évben jóváhagyja.
- Alig 16 - 20 taggal alakult egyesület szerény tagdíjakból és csekély adományokból kevés pénzt tudott összehozni, mely még 10 ezer téglá vásárlására sem volt elegendő.
- 1919-ben, a proletárdiktatúra idején az egyháztól elkoboztak minden ingatlant, iskolát. A kápolna működését is betiltották. A nyilvános istentiszteleteket nem engedélyezték, így a plébánia ebédlőjében tartottak misét néhány bátor megjelenőnek, mert nemcsak a papokat, hanem a vallásos híveket is üldözték.
- Az iskolakápolna tönkremegy. A kegytárgyakat csak elrejtéssel tudták megmenteni a dúlástól. Az eddig gyűlt pénz értéktelenné válik („Fehér pénz”).
- 1920 első felében új iskolakápolna létesül a másik tanterem végében szénnyitható táblák mögött. Sekrestyéül a folyosó végén kiképzett szobácska szolgál. Az eddigi - Velasics György üllői tanító által festett oltárkép helyett a Szűzanyát ábrázoló szobrot helyezték el az új oltáron.
- A kántortanítót is megméltelyezték a diktatúra eszméi így ellene fegyelmi indult, mire Ő eltávozott. Az egyenetlenség miatt az iskolaszéket feloszlatta a püspök, és gondnokságot nevez ki, mely másfél évig működött.
- Az egyházközség országos gyűjtésre kér és kap engedélyt. Csekély eredménnyel jár.
- 1921-ben a lelkészséget plébánia rangjára emeli a püspök, ezzel nagyobb tekintélyt kívánt adni az egyházközségnek.
- A község ismét felajánlja a templomépítés elősegítésére a Piac téri telket. Most mind az Egyházi, mind a világi hatóság jóváhagyja, de a birtokbavétel és átírás adózási és egyéb gondok miatt nem történik meg.
- Az anyagilag bajba jutott és fizetésektelen egyházközség segítségére siet özvegy Vezér Gézáné. Eladja Erzsébet telepi házát, és az egyháznak adja. Ebből lehetett

rendezni az 1921-re fizetésektelenné vált egyházközség iskolaépítésre 1912-ben felvett 35 ezer korona eddigre 70 ezer koronára nőtt adósságát. A maradékból egy kis ház épül az iskola udvarán, ahol Vezér néni 1941-ben bekövetkezett haláláig francia és német nyelvoktatásból él.

1922-ben a telek még függőben, mert nincs egyetértés, hol legyen a templom. A vita akörül is forog, pénz kell-e inkább vagy telek. Végül három harangot vesznek. Kettőt a falusi templom háborúban elvittek helyébe, egyet az iskola kápolna részére. Egy negyediket a 240 kg-os nagyharangot Horváth János adományozza, hogy az a majdani templom részére is megfeleljen.

Az iskola udvarán vas haranglábra helyezik ezeket.

A gondnokság megszűnik, új iskolaszéket választanak 5 taggal.

1923-ban a hitélet erősítésére megalakul a leányifjúsági Mária kongregáció. Növekszik a rózsafüzér társulat létszáma. (Talán hatan vannak)

A fiúpolgárinak bérelnék helyet, s ezzel elindulhat a 3. és 4. osztály.

Gazdasági téren harc az infláció ellen.

1924-ben belefáradva az örökös küzdelembe - 10 évi. itteni szolgálat után - Bartoss Géza plébános lemond, helyére Sári József került plébánosnak.

Az emberek új megközelítésével kísérletezik.

Hurta Béla egy házat ad az egyháznak templomépítés elősegítésére. (Eladni csak az özvegye halála után, 1942-ben lehetett. Egyébként ez volt a legnagyobb adomány a templomra mindvégig.)

Saller özvegyétől is kapnak egy ingatlanrészt, melyet 1932-ben lehetett értékesíteni.

1925-ben özvegy Klinkai Elekné egy-kilenced házrészét hagyott a templomépítéshez. A teher nagy volt rajta, úgy, hogy az értékesítés után a templomra 200 Pengő jutott 1932-ben. Új országos gyűjtésre kérnek és kapnak engedélyt. Csekély összeg folyik be. Az is elvész a hallatlan inflációban.

Az emberek bizalma megszűnik a sikertelenség láttára.

A Deák Ferenc utcai házat megveszik Bartoss Gézától.

1926-ban Sári József káoszt és sok adósságot hátrahagyva- elmegy. Helyébe Prause József gödöllői hittanár kap ide kinevezést.

Új korszak indul meg a 33 éves, missziós lelkületű, kitűnő gazdasági érzékű plébános működésével. Rendezi az adósságokat. Államsegélyt kér és kap.

Elkezd a templomépítés lelki előkészítését.

Az iskolakápolna részére olyan harmóniumot vásárol, mely majd a felépítendő templomban is megfelelő legyen. (8,5 millió koronáért)

1927-ben elfogadja az Országos Földbirtokrendező Bizottságtól a mendei határban lévő Coburg uradalomból felajánlott majd' 20 holdas földet, s megveszi 6559 Pengőért, hogy haszna a plébánia fenntartását, eladása pedig majd a templomépítést segítse. Erre felvett hitel (kölcsön) két év alatt visszafizetésre került.

Új elgondolást terjeszt elő és fogadtat el a további viták megelőzésére:

- templom a telep közepén létesüljön
- iskolákat ott kell majd elhelyezni
- a plébánia is ott legyen
- telkek vásárlását kell megindítani.

Mindehhez előbb a hitéletet kell fejleszteni, ahhoz pedig hitbuzgalmi és más egyesületeket kell létrehozni. Új feladatot kap a rózsafüzér társulat.

Az emberek megnyeréséhez előbb Kultúrházat kívánt építeni.

Kiszemelte a telep közepén még felosztatlan, de már magántulajdonban lévő egymás melletti 10 telket, s levelezéssel az Amerikában élő tulajdonosokkal egyezkedik.

Elhárítja az OFB akadékoskodását, megveszi a telkeket ez évben és kifizeti két év alatt.

Olyan padokat készíttet az iskolakápolnába, hogy az a majdani templomba is jó legyen.

- Lemond a község által korábban felajánlott 600 négyszögöles telekről 4000 Pengő ellenében, és ígéretet kap, hogy a község az építkezés elindulásakor nagyobb összeget ad segélyként.
- 1928-ban a vásárolt telkeket átveszi.
Kezdi meglátogatni a pestkörnyéki egyházi építkezéseket tapasztalatszerzés, okulás, módszer megismerése céljából.
Kultúrházépítéshez hitelek lehetőségét keresi, előzetesen tárgyal ezekről.
- 1929 januárjában felállítja a Templomépítő Bizottságot. Megnyeri világi elnökéül Meskó Rudolf főszolgabíró. Tagok Simon Mihály főjegyző Schusztá Gyula állatorvos Horváth János és Heintzl Károly. Később a lemondott Meskó Rudolf helyett Klacsó Gézát, Dobay Ferencet, tagnak, Hornicsek Jánost és Loydl Jánost póttagnak választják. Egyelőre nem kell működniük, mert a kultúrházépítő bizottság három taggal intézi a soron következő építést. Tagjai: Prause József plébános, Bodnár Anna gondnok, Konrád Gyula. (Eredetileg 5-en voltak, de kettő lemondott.)
Pályázatot hirdetnek a Kultúrház építésére. Három ajánlat érkezett. Az ajánlattevők közül Juhász Pál a legkedvezőbb. Megbízta a kivitelezéssel, azonban fedezet hiányában a püspök nem engedélyezi a megkezdést. Személyes eljárással és felelősségvállalással - a világi hatóságok gáncsoskodása ellenére - megkezdik a munkát június 1.-én, melyhez az építési engedély csak júliusban érkezik.
Szeptember végére kész az épület. Berendezik, és október 13.-án Páter Uzdóczi Zdravetz István ny. tábori püspök megáldja. Aznap délután az első előadáson illusztris vendégek szerepelnek.
Ettől kezdve úgyszólván minden szombaton és vasárnap van előadás az egyházközség rendezésében, vagy más egyesületeknek, alkalmi színtársulatoknak kiadva.
A belépőjegyek és a bérleti díjak az egyházközségé. Ebből fizetik vissza a felvett bank, illetve magán kölcsönöket, a felesleg pedig a templomépítést szolgálja.
Tervezik, hogy 100-120 ezer Pengő kölcsönt vesznek fel 25-30 éves lejáratra.
Közben keresnek megfelelő, jó nevű és ismert építésszt a templomtervek elkészítésére. Megbízást kap Lechner Lóránt egyetemi adjunktus.
Késedelmesen készül el a terv, így az előkészített hitelt már a világválság miatt nem lehet megkapni.
- 1930-ban aktivizálja a templomépítő bizottságot, s megkezdődik egy újabb elgondolás kidolgozása, melynek alapja a hívek körében újra megindítandó gyűjtés.
A megvett telkeket körbekerítik és hasznosítják. Ennek haszna a templomépítés alapjába kerül.
Az egyesületi és hitbuzgalmi szervezeteket felkarolja, újabb munkára serkenti.
A Szent Ferenc harmadrend, a leányifjúsági Mária kongregáció zászlókat szentel.
- 1931-ben főleg az ófalusi kistemplom 1928-ban megindított felújításával foglalkoznak.
Az eddig 1928 óta szerveződő cserkészlet elismerést kap 840 sz. Szent Alajos Cserkészcsapat elnevezéssel.
- 1932-ben folytatódik a környéki egyházi építkezések látogatása és kikristályosodik, hogy a legolcsóbb a házilagos kivitelezés.
A lelki élet elmélyítése, az egyesületek létszámának növelése sikeres.
Az 1928-ban létrehozott katolikus kör a közhangulatot sikeresen fordítja a templomépítés felé.
- 1933-ban az anyagiak gyűjtése, az előkészítő szervezés, a hatósági engedélyeztetési eljárások megismerése van soron.
Az ófalusi kistemplom tatarozása befejezéshez közeledik. A templomdombot rendezik és körülkerítik.
A templomtelken 60 db hársfa csemetét telepítenek. Ezekből húsz elpusztul az építkezések során, de pótolják később 1939-ben.
A szellemi előkészítés sikeres.

1934 elejére megérett a helyzet a templomépítés, kezdésére. Az ismét aktívvá vált

Templomépítő Egyesület meghirdette a tagtoborzást.

Alapító tag lehetett - a már eddig is évekkal ezelőttiekén kívül - az, aki legalább 200 Pengő hozzájárulásra vállalkozik, rendes tagnak legalább három évre kell évi 6 Pengő befizetését vállalni. Ezen kívül téglajegyeket is kibocsátottak a vidékiek, a nyaralók és a legszegényebbek részére adakozási lehetőségként. (A tagdíj havi 5 illetve 1 Pengős havi részletekben is fizethető volt.) Mint nem egyesületi tag bárki bármilyen akár csak Filléres hozzájárulását is köszönettel elfogadják. Természetbeni hozzájárulás is lehetséges. Ha másként nem, kétkezi munkával lehetett részt venni a templomépítés sokféle munkájában.

Ősszel építési szakembereket kértek fel előzetes anyagszükséglet megállapításra, hogy számolni lehessen az anyagköltségekkel.

Az előző években elkezdődött a hitélet feléledése. Ez a folyamatossá vált növekedés miatt a templomba járók már nem értek be sem a falusi kistemplomba, se az iskolakápolnába, sürgősen nagyobb hely kellett.

A plébános előterjesztésére a képviselőtestület elfogadta, hogy a kápolnát telepítsék be a Kultúrház nagytermébe, s az előadások legyenek - a kibővített, átalakított – eddigi kápolnában.

Egyházi engedélykérés (aug.) és ajánlatbekérés elbírálása után még augusztusban átalakították a Kultúrházat. Az átköltözés az utolsó napokban megtörtént. A kultúrházi kápolnát Hanauer A István váci püspök szeptember 11-én áldotta meg. Az átalakításra Juhász Pál kapott megbízást. Az épület megtoldását és az eddigi kápolna kultúrteremmé átalakítását is ő végezte el (közfal kivétel, vetítőgépház toldás stb.).

Az előzetes anyagbecslés szerint az alapokhoz szükséges kövek beszerzésében sokan voltak segítségre. A követ gróf Teleki Tibor földbirtokos közbenjárására Erdélyi Lóránt alispán intézkedésére a vármegyei kőbányától ingyen kapták. Söpkéz Sándor volt képviselő közbenjárása folytán a HÉV Szentendrétől a Filatori gát megállóiig saját vonalán fél áron szállította. A gyömrői vasút állomástól a követ többen ingyen szállították. Ezek nevei (az értesítőben megjelent jegyzék szerint): Gróf Teleki Tibor földbirtokos, Kóczán László földbirtokos, gróf Pálffy Géza földbirtokos, Potondi András községi bíró, Szigeti István fakereskedő, továbbá Csető Sámuel, Gál József, Gyenes János, Farkas Ferenc, H Füstös István, Katona József, Lemmer György, Mészáros Mihály, Mikes István, Oláh Imre, Óvári István, Potondi Mihály, v Tóth József, Tily György, Tóth István, Szabó Sándor.

A kövek helyszínre szállítása decemberben kezdődött és 1935 elején folytatódott.

Ahhoz hogy ébren tartsa az egyházközség a templomépítést a közéletben és a hívek körében egyaránt - 1934 őszén kért és kapott egyházmegyei jóváhagyással megindult a gyömrői templomépítő egyesület „ÉRTESÍTŐ”-je, melynek első példánya 1935. január elsején jelent meg. Tartalmában negyedévenként beszámolt az építkezés mozzanatairól a szervezeti életéről, a gyűjtés különböző módozatairól, felsorolva, hogy ki mennyivel járult hozzá az építés költségeinek fedezetéhez.

Buzdító írások, aktuális események leírásán kívül számot adott a cserkészetről, a kultúrelőadásokról, a leányifjúsági Mária-kongregáció munkájáról, a ferences harmadrendről, a Jézus Szíve szövetség tevékenységéről, Szívgyárda, Farkaskölyök mozgalom szervezéséről, keresztelezés – házasságkötés – temetés névszerinti felsorolással, valamint a sorra kerülő vasárnapokon az énekek rendjét mutatta.

Mindaddig megjelent, míg a háborús papírhány ezt meg nem akadályozta. Az első számtól az 1939. április 1.-én megjelenttel együtt ezek másolatban megvannak. (Akinak ezen túli Értesítő számai birtokában vannak, kérjük – lemásolásra adja kölcsön.)

Igen értékes adathalmazt tartalmaz a régmúlta vonatkozóan a negyedévenként megjelenő Értesítő minden száma.

Tárgyalások folytak a részlettervek, számítások stb. elvégzésére.

A kulturális életet is meg kellett indítani a volt kápolna helyén a kultúrteremben. Az első előadás - a szükséges bővítések, ill. átalakítások elvégzése után - októberben volt. A hívek pénzbeli adománya az év végére 2770 Pengő volt.

1935. január 1. keltezéssel megjelenik a gyömrői Jézus Szíve Templomépítő Bizottság ÉRTESÍTŐ-je.

Január 2-án aláírt szerződéssel megbízást kap gróf Széchenyi Gyula építési vállalata a részlettervek kidolgozására, a sztatikai számítások elvégzésére, a költségvetési kiírás elkészítésére, hogy be lehessen kérni az ajánlatokat a kivitelezésre. A kitűzés ekkor kezdődött.

Február 2.-ra tervezett ünnepélyes első kupavágást el kellett halasztani a nagy hó és a kemény hideg miatt. Erre csak február 2.-án került sor szerény körülmények között. A plébánoson kívül csak Tokodi István kántortanító és Soós András sekrestyés (a hitbuzgalmi szervezetek képviselőit is) vett részt. Akkor készült fényképen a két utóbbi látható.

Rögvest elkezdődött az alapok kiásása, melyet (1927-28-ban, tett ígéretének beváltására) a község előjárósága segélyként az általuk fizetett ínségmunkásokkal végeztetett el. Az alapásással áprilisra végeztek.

Ennek során megmozgattak mintegy 180 - 200 m³ földet, melyet a terepen terítettek el, a mélyedések stb. kitöltésére.

A részletrajzok elkészültek, s beterjesztették az állami Építészeti. Hivatalhoz jóváhagyásra. Ennek megérkezése után augusztus 1.-én fogtak hozzá az alapok kibetonozásához. Ennek során felhasználtak 610 tonna követ, 355 tonna folyami kavicsot, 42 tonna cementet.

Az alapkiásás, valamint a számítások során kiderült, hogy az eredetileg kapott 500 tonna kő kevés. Pótlólag kérték még a hiányzót, melyet - mint a korábbiakat - ugyancsak ingyen kapták ugyanabból a bányából. Ennek beszállítása hasonlóképpen történt.

A kivitelezési munkák levezetésére, irányítására az építő bizottságtól Horváth Imre és Schulok Mihály gyömrői építőmesterek kaptak megbízást.

A felügyeletet az erre felkért vállalat látta el megfelelő fizetség ellenében.

Az alapokhoz szükséges anyagok megvásárlására és a munkadíjak kifizetésére az előző években gyűjtötteken felül további 8550 Pengő adományt gyűjtöttek.

Szeptemberben előkészítették az alapító okmányt, melynek első díszes oldalát művészi ízléssel Lovaghy István rajztanár tervezte és készítette.

Október 13.-án a püspök megbízásából dr. Herrhof Mátyás váci kanonok, c prépost-plébános helyezte el az alapkövet, s benne az, okiratot, mely a díszes első oldalhoz mellékelte további 15 oldalból állt 393 aláírással. Az alapkő a szentély zárófala közepén az alapba 1,5 m mélyre lett elhelyezve.

Miután az alapok nem a föld színéig készültek, hanem mintegy ¾ méterrel feljebb, a belső teret a padló szintjéig fel kellett tölteni földdel. Ehhez 600 m³ földet fuvaroztak ide.

Az összegyűlt adományok lehetővé tették, hogy a munkát folytassák, és a falak egy részét fél méter magasságig felhúzták október 29. és november 9. között.

Év végéig felhasználásra került még 3 t cement, 5 t mész, 130 kocsi homok 11 ezer db téglá. Az ingyen munkát és a kapott köveket nem számítva az alap elkészítése 11.132,93 Pengőbe került.

1936-ban folytatódott az adománygyűjtő munka, a szervezés, valamint a továbbiak előkészítése. Előzetes tervek szerint augusztus 5-én kezdődött a falak továbbépítése, és 5 méter magasságig való felhúzása. Ez a munka szeptember 20.-ig tartott. A falak felépítésénél az előző évvel együtt közel 12 ezer pengőért foglalkoztattak munkanélkülieket a templomépítésnél és egyéb munkáknál, hogy ezzel is segítsék a legnehezebb helyzetben élő családokat. (Ugyanebben az évben szervezték meg a

"szegénykonyhát", mely december 20.-tól naponta 60, később, januártól 80 fő részére főztek áldozatos lelkületű asszonyok a sokak által adományozott pénzből, illetve természetben adott krumpliból, húsból, lisztből és hasonlókából. Ez az ingyenkonyha 1937. márciusig működött a község vezetői által ingyen rendelkezésre bocsátott akkor üres régi községházban.)

A falak felépítéséhez felhasználtak 97 ezer darab téglát, 10 tonna cementet, ugyanennyi meszet, valamint 9 m³ kavicsot és kifizettek 11.561 Pengőt.

Bokréta ünnepélyt terveztek a falak felépítésének örömére. Erre triduummal készültek, melyet P. Halász Jeromos ferences vezetett.

Október 25-én Krisztus Király vasárnapján megtartott ünnepségen dr. Wimmert Béla prelátus-plébános tartott ünnepi szentmisét, majd átvonulva a templom leendő szentélyébe, annak közepén megáldotta az eddig elkészült épületet.

A szentély záró fala közepén 5 m magasságban elhelyezte az erre az alkalomra készített, 310 aláírással ellátott okmányt.

Mindinkább világossá vált, hogy a templomot egyelőre csak a tornyok, és az előcsarnok nélkül lehet megépíteni, mert kb. 110 ezer Pengő nem gyűlhet össze, a tornyok nélküli épülethez szükséges 60 ezer Pengő is sok gondot okoz majd.

Így döntöttek a tornyok elhagyásáról. Ezt majd a későbbi nemzedékek fogják megoldani.

1937-ben vált közismertté, hogy a soron lévő 34. Eukarisztikus Világkongresszus Budapesten lesz megtartva a következő évben, amikor első királyunk Szent István halála kilencszázadik esztendejére emlékezünk.

Elhatározták, hogy erre az évfordulóra felépül a templom. Ennél szebben, találóbban nem is lehetne megemlékezni Gyömrőn a templomépítő nagy királyunkról.

A szentév megnyitása májusban volt. Itt Gyömrőn május 23.-án tartott ünnepélyen dr. Cser Ferenc orvos mondott lelkesítő beszédet. Ott hirdették meg a templomépítés következő évi határidejét.

Az erőgyűjtés lett ennek az évnek a jelszava. Kb. 60 ezer Pengő kellett.

Miután az eddigi évek tapasztalata azt mutatta, hogy egyedül a hívek adományaiból nem lehet a templomot befejezni csak hosszú évek múlva, új lehetőségeket kellett felkutatni. Mint minden nagyberuházásnál, így itt is felvetődött az építkezés vállalati hiteltől való folytatása. Az építő bizottság kidolgozott egy tervet, mely szerint 45 ezer Pengőt vesz fel az egyházközség (kaphat, mert nincs adóssága és minden ingatlana tehermentes), 10 éves lejáratra. Az első 5 évben évente 4 ezer, a második 5 évben évi 5 ezer Pengőt és a kamatokat törleszti.

Elfogadás és jóváhagyás után a Vállalkozók Lapjában közzé tett hirdetményre három pályázó jelentkezett. Egyiket nem lehetett figyelembe venni, mert hiányos volt.

- Hajagos Andor rákoshegyi vállalkozó 49.061.- Pengő
- Juhász Pál gyömrői építész 50.900.- Pengő
- (Kajdi János gyömrői építőmester nem tudott hitelt adni)

Hajagosé olcsóbb volt, de míg Juhász Pál csak bankkölcsönt tudott volna elintézni váltókkal, ügyvédi költségekkel, addig Hajagos Braun Mór rákoshegyi fakereskedőtől 45 ezer Pengő hitelt tudott biztosítani 7 % kamat mellett. Így az építő Bizottság ezt választotta.

1938 a megvalósulás éve lett.

Február 13-án Hajagos Andorral szerződést kötöttek, és Braun Mór lett az építkezés pénzügyi lebonyolítója. Március 9-én érkezett meg az egyházmegyei jóváhagyás.

Március 28-án kezdődött az építkezés. A boltívek aládúcolással, kétoldalt vasbeton pillérekre nehezelve és támaszkodva és felmenő vasbeton oszlopokra - melyeket felül vasbeton koszorú fog össze, de külső támpillérek nélkül - téglából készültek. (Ez később, 1986 elején jelentkező gondokat okozott.)

A vállalkozás csak a kőműves munkára szólt: - Ezért a többi munkára másokat választottak.

- Asztalos munkát (kapuk, padok) Dochnál Dezső és Schrauf József végezték (ajtók, ablakkeretek, alápadlózás és egyéb)
- Villanszerelést Fürtös László készítette, (a falikarokat külön kellett megvásárolni.)
- Oltár Szabó László műve műkőből. Ő készítette az összes egyéb műkő munkát (lépcsők, oszlopfejek, lizénafők, lábazatok) Az oltárlap egy darabból álló márvány.
- Vaskaput Kiss János készítette.

Az ablakokra külön pályázatot hirdettek, mert ezek díszítik a templomot, hiszen kifestésére egyelőre nem kerülhet sor. A legkedvezőbb Palka József ajánlata volt, aki az akkori idők egyik legismertebb, művészi kivitelezője volt.

Meghirdették, hogy a templomablakok készíttetése lehetséges. Akik egy-egy ablakot csináltatnak, azok neve szerepel a kívánságuk szerinti szöveggel a díszes, figurális üvegen.

A szentélyben, jobboldalt Jézus Krisztus alakja áll az Eukarisztiát jelképező kenyérrel és kehellyel - utalva a Kongresszusra. A másik ablakon Szent István király, a keresztény magyar állam megalakítója látható.

Kétoldalt egy-egy nagy kör alakú ablakon balról Szent Imre alakja, jobbról Szent László a kereszténység megerősítője van ábrázolva.

A templomhajó ablakai jobbról-balról az evangélistákat mutatja. (A többi későbbből való.)

A mellékhajók kör alakú ablakain látható Szent Gellért, Árpád házi Szent Erzsébet, Nepomuki Szent János, Szent Katalin, Szent Ágnes, Szent Flórián, Árpád házi Szent Margit, Lisieuxi Szent Teréz, Szent Julianna, Szent Cecília.

Március 6.-án - szentévvvel kapcsolatban - igen magas színvonalú hangversenyt tartottak dr. Ináncsi-Papp Jenőné és Ferencz Antal közreműködésével, majd március 25.-27. között triduum volt Bálint György mendei plébános vezetésével.

Ez szolgált előkészületül a május végén megnyíló budapesti kongresszushoz.

A gyömrői ifjúságból mintegy 260-an vettek részt tanáraik vezetésével az ifjúsági szentáldozáson, míg a férfiak éjféli szentségimádására kb. 100-an utaztak be, a plébános vezetésével.

Augusztus 20.-ra állt az épület. 1938-ban felhasználtak további 178 ezer téglát, s hozzá a szükséges meszet, homokot, cementet (pontos adat nincs, mert nem az egyház szerezte be, hanem a vállalkozó).

Az állványok elbontása és a belső meszelés, külső tereprendezés után szeptember 11.-én került sor a templom ünnepélyes megáldására.

A szertartást Hanauer Antal István váci megyéspüspök vezette fényes asszisztenciával, igen sok hívő jelenlétében.

„Mi gyömrői hívek kőbe építettük szeretetünket az Úr Jézus iránt. Századokra szóló szép hajlékot építettünk" szólott az üzenet szerte az országba az itteni hívek örömére.

Este áthozták az Oltáriszentséget a kultúrházi kápolnából, s végül a Te Deum eléneklése után felajánlották Jézus Szent Szívének Gyömrőt, a templomépítő Szent István közbenjárását kérve minden lakójára megkülönböztetés nélkül.